

Дата: 10.03.2025

Клас: 4 – А

Предмет: *Літературне читання*

Вчитель: Старікова Н.А.

Тема: *Особливості п'єси – казки як жанру.*

Будова п'єси. Світлана Конощук «Обережно, Незнайомець!». Повторення. Олександр Олесь. Ярослав Мудрий .

Мета: продовжувати знайомити учнів з творами сучасних українських письменників, поетів, драматургів; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного

Кожну казку придумують люди
Й вірять в неї з дитячих літ...
А яким світ без казки буде?
Ну, яким стане білий світ?
Зникнуть чари, погаснуть мрії,
Що вели у ясні світи.
То ж повірте у казку, люди,
Хай вона оживе в серцях.
Жити ж вам цікавіше буде,
І мине вас зневіра й страх.

А для того, щоб наш урок був
успішним і продуктивним, нам
потрібно:

- ❖ Не просто слухати, а чути.
- ❖ Не просто дивитися, а бачити.
- ❖ Не просто відповідати, а міркувати.

ПЕРЕВІРЯЄМО ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Читанка Мурчика

В ДАСУ

сеВ красивіше вістить носце. нігС
тазронув. жеВ казаполася лезена витрачка.
аН реперві і сіпля рокиву лошкярі жібать в
всій дас. гаБато бороти венасні в дасу. дОнi
рібазгють хусе силтя, шiні кобопують редева,
бомазують товсбури. відчата рафбують
валки, сипопають рiдожки сіпком, зорбивають
рягдки діп вочіо, вітки. таршіС чуні рапцюють
в кільшній петлиці.

Він ходить по сцені, скаче,
То сміється він, то плаче!
Хоч кого зобразить, –
Майстерністю всіх вразить!

Актор

Приміщення ошатне та
святкове,
На сцені актори грають чудово.
Показують тут нам вистави,
Впізнав назву цієї зали?

Театр

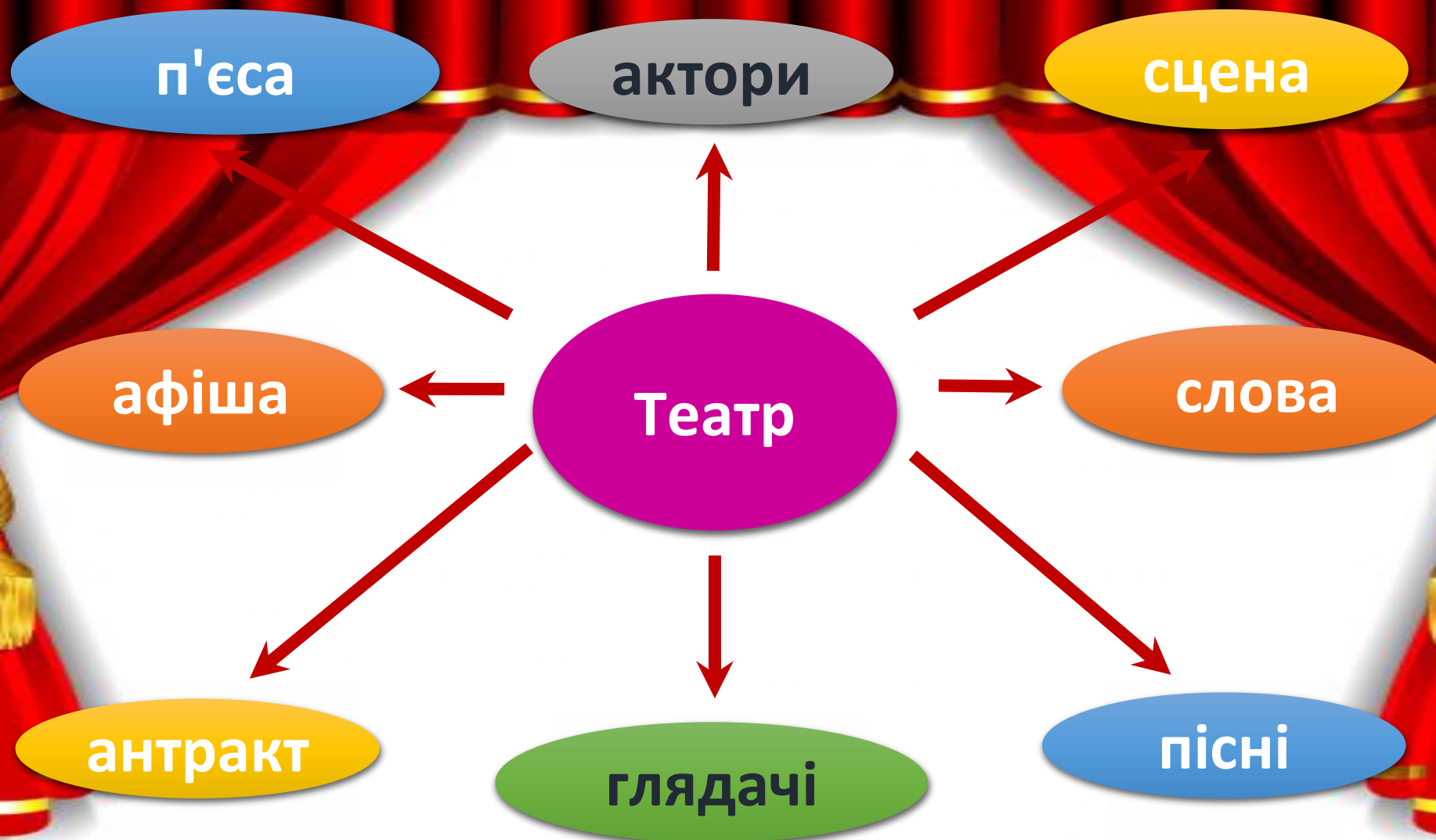

У кінотеатрі – широкий екран,
У цирку – манеж або арена.
Ну, а в театрі, простому театрі,
Особливий майданчик – це...

Сцена

- ❖ У третьому класі ви вже знайомились з п'єсою-казкою.
- ❖ Пригадайте, які особливості побудови тексту має п'єса.
- ❖ Про що вказано на початку п'єси?
- ❖ На які частини поділяється текст п'єси?

Що таке казка, ти вже знаєш. А що таке п'єса? У п'єсі зміст передано через розмови дійових осіб.

П'єси читають за ролями й розігрують як вистави на сцені. У тексті п'єс є описи місць, де відбувається дія, вказівки щодо дій акторів. Дійові особи говорять діалогами (двоє по черзі), монологami (одноосібно).

- ❖ Ви прочитаєте п'єсу-казку «Обережно, Незнайомець!». Її написала сучасна українська письменниця, художниця, драматургиня і сценаристка Світлана **КОНОЩУК** (творчий псевдонім — Лана Ра).
- ❖ Розшифруйте цей псевдонім, пригадавши міфи, які ви читали на початку року.

- ❖ Героїня цієї п'єси — Конячка Камелія — завжди прийде на допомогу, якщо ви відчуваєте себе самотніми.
- ❖ Як ви вважаєте, Конячка Камелія потрібна багатьом вашим ровесникам і ровесницям?

Закінчить речення:

Від уроку я очікую ...

Наш урок буде ...

На уроці ми будемо ...

П'єса – з французької мови
означає – частина, шматок;
драматичний твір,
призначений для виставляння
на сцені – вистави.

Світлана Конощук
(псевдонім –
Лана Ра) –
сучасна українська
письменниця,
сценаристка,
драматургиня,
художниця.

ОБЕРЕЖНО, НЕЗНАЙОМЕЦЬ!

П'єса-казка на три дії
(Скорочено)

Дійові особи:

КАМЕЛІЯ: Конячка. Весела й обережна. Дуже слухняна. Завжди готова йти на допомогу.

ГОРОХ: Мишеня. Це не просто сіра миша, а сіра миша у білий горох. Любить співати реп.

БОРЧИК: Кабанчик. Веселий, дружній, але зовсім не слухняний.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ: Пес, відважний поліцейський.

НЕЗНАЙОМИЙ: Це той, кого ви не знаєте. Це може бути жінка або чоловік будь-якого віку. Незнайомий — це не ваш родич і не друг ваших батьків, а зовсім чужа людина. Невідомо з якими намірами він хоче з вами спілкуватися.

Дія перша

Зелені квітучі луки. Будиночок конячки Камелії.

КАМЕЛІЯ (голос за дверима): **Бабуню, я на каруселі! З друзями!**

БАБУСЯ: Обережно там! І остерігайтеся незнайомців!

КАМЕЛІЯ (виходячи з дому): Так, знаю. З незнайомцями навіть не розмовляти.

Камелія весело вибігає з будиночка. На зустріч їй мишеня Горох. Мишеня співає.

КАМЕЛІЯ: Горошку, ти завжди у гарному настрої.

ГОРОХ: А чому би й ні. Якщо у мене шубка в горошок, то нехай це буде найвеселіший горох у світі. *(Співає.)*

Я не просто сіра миша, ні біліша, ні жовтіша,
ні в клітинку, ні в малинку,
ні в краплинку-павутинку у білі я горохи,
смішні ахи, ехи, охи!

Горох зліва, горох справа,
горохи спереду та ззаду.

Горохові вуха, гороховий хвіст...

КАМЕЛІЯ *(продовжує рядок пісні):* Чудо горохове, горохова миш! Що ж. Тепер, мерщій за Борчиком!

Камелія та Горох весело підбігають до будиночка. Над дверима напис: «Будиночок пана Вепря». Камелія стукає у двері. Двері швидко відчиняються.

БОРЧИК: О! Заходьте!

КАМЕЛІЯ (вражено): Заходьте?! І ти одразу відчиняєш двері?

БОРЧИК: А що?

ГОРОХ: Але ти не дізнався, хто прийшов?

КАМЕЛІЯ: Навіть дорослі мають запитати: «Хто там?» Вдома є хтось дорослий?

БОРЧИК *(безтурботно)*: Ні, я сам. Хрюк! Нащо питати, хто там? Хрюк! Хто б не прийшов, це же гості!

ГОРОХ *(застережливо)*: Але не завжди в гості приходять хороші гості.

БОРЧИК *(здогадливо)*: А-а-а... Це ти про мою балакучу тітоньку із сусіднього лісу?..

КАМЕЛІЯ: Ні, це він про Незнайомця.

БОРЧИК: Незнайомця? Не хвилюйтесь... Я відчинив, бо то були ви.

КАМЕЛІЯ: А якби не ми?

Дзвонить телефон. Кабанець знімає слухавку.

Алло! Це Борчик! Доброго дня! Так. Так, дуже. Дуже-дуже.

(Кладе слухавку і стрибає на radoщах.) Ви тільки-но уявіть! Спитали, чи люблю я цукерки. От дурні запитання. Звісно, люблю!

КАМЕЛІЯ: А хто то був?

БОРЧИК: Не знаю.

ГОРОХ: Може це і був страшний Незнайомець.

БОРЧИК: Припиніть ви нарешті. Незнайомець не буде говорити про солодощі.

КАМЕЛІЯ *(рішуче)*: Треба негайно розказати про це своїм батькам.

БОРЧИК: Що ж ви такі завидющі? Хоча я розумію. Адже ніхто вам не пропонує солодощі та не шле імейли.

КАМЕЛІЯ *(занепокоєно)*: Імейли?

БОРЧИК *(поважно)*: Так. Він цікавиться моїми справами.

ГОРОХ: Ти дорослим про це розказав?

БОРЧИК: А навіщо?

КАМЕЛІЯ: Ти неодмінно маєш розказувати батькам про такі листи. Неодмінно! Незнайомець випитує в тебе особисту інформацію, щоб завдати шкоди.

БОРЧИК: Це вас завидки беруть. Бо ніхто у вас не питає, коли ти, сонечко, зі школи приходиш, чи сам, бідолашний, уроки робиш... Слухайте, ми начебто на каруселі збиралися? То чого тут стоїмо? А цукерки — то вже моя справа. Чим би ви не лякали мене, а свої солодощі я вам не віддам.

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.
Назвіть орфограми, які є в словах. Знайдіть дієслова, іменники,
прикметники.

поліце́йський
незнайо́мий
відва́жний
спілкува́тися
остеріга́йся
найвеселі́ший
горохо́вий

відчина́ються
балаку́чу
сусі́днього
не хвилю́йтесь
відчини́в
слухавка
інформа́ція

Сьогодні

Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Прочитай. Визнач головного героя, другорядних.
- ❖ Яке враження справила на тебе п'єса?
- ❖ На яку тему ця п'єса?
- ❖ Складіть вдома план і стислий переказ за прочитаним.

Дія друга

Ігровий майданчик.

Каруселі. Гойдалки. Друзям весело. Вони бігають одне за одним. Розкручують карусель. Грають у космонавтів.

БОРЧИК: Екіпаж готовий до злету?

ГОРОХ: Всі прибори в готовності!

БОРЧИК: Тоді злітаємо!

КАМЕЛІЯ: П'ять, чотири, три, два, один, пуск!

ВСІ РАЗОМ: У-у-у-у!

КАМЕЛІЯ: Летимо зі швидкістю світла.

БОРЧИК: Перший помічник, нам треба швидше, попереду завіса астероїдів.

ГОРОХ: Спробую додати швидкості...

ВСІ РАЗОМ: У-у-у-у!

*До каруселі підходить темна фігура
Незнайомця.*

НЕЗНАЙОМЕЦЬ: Ця карусель занадто повільна.
Я знаю майданчик, де супершвидкісні крутилки...
Пішли зі мною.

КАМЕЛІЯ і ГОРОХ: Відійдіть від нас, ми підемо до поліції!

Камелія швидко зупиняє карусель. Незнайомець щезає.

БОРЧИК (невдоволено): Що за паніка? І що такого, якщо ми підемо на кращі каруселі?

ГОРОХ (обурено): Невже ти не розумієш? Там немає ані гойдалок, ані цукерок. Це Незнайомець, і він заманює тебе, щоб викрасти.

КАМЕЛІЯ (рішуче): Я йду до поліції. Горошку, залишайся з Борчиком, щоб він у халепу не вскочив. І благаю, не йдіть з незнайомцем.

БОРЧИК (бурчить): Ой, та йди вже. З тобою забавки сьогодні якісь невеселі. Давай, Горошку, в піжмурки пограємо. Затуляй очі та жмури.

Горох затуляє очі. Борчик бігає майданчиком у пошуках де б заховатися. Камелія йде. Борчик біжить до дерев. Там тінь Незнайомця. Він підходить до кабанчика.

НЕЗНАЙОМЕЦЬ: Ти любиш цукерки?

БОРЧИК: Аякже!

НЕЗНАЙОМЕЦЬ: У мене їх багато. Дуже багато!

БОРЧИК: Правда?

НЕЗНАЙОМЕЦЬ: Звісно, правда! Ходімо зі мною!

*Борчик весело хрюкає та йде з Незнайомцем.
Камелія з кінця сцени обертається. Жахається.*

КАМЕЛІЯ і ГОРОХ: Борчик. Ні!!!

Незнайомець ховає Борчика у мішок. Камелія та Горох поспішають на допомогу. Незнайомець бачить їх, зупиняється, посміхається та махає їм рукою.

КАМЕЛІЯ: Ні, Горошку, не біжи. За ним бігти не можна, бо він і нас у свій мішок запхне.

ГОРОХ: Тоді бігом по допомогу!

Вони розвертаються, починають бігти в іншу сторону.

КАМЕЛІЯ: Сподіваюся, Незнайомець не встигне доїхати до Болота Безвісті.

Камелія біжить попереду. Горох дуже втомлений. Їх доганяє автомобіль.

НЕЗНАЙОМЕЦЬ: Вас підвести?

КАМЕЛІЯ: Ні.

ГОРОХ: Так (*хутко сідає у машину*).

КАМЕЛІЯ (*обертаючись*): Ні! Не сідай!
(*Застережливо.*) Там може бути...

*З машини їй махає Незнайомець. Він ховає
Гороха у мішок і швидко зникає.*

КАМЕЛІЯ (кричить): **Рятуйте! Незнайомець!**
(Камелія плаче.)

Підбігає поліцейський-пес.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ: **Що сталося?**

КАМЕЛІЯ: **Пане поліцейський, допоможіть!**
Кабанця та мишеня викрав Незнайомець.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ (кричить у рацію): **Перекрити
всі дороги! (Звертається до Камелії.)**

Як це трапилося?

КАМЕЛІЯ *(крізь сльози)*: Ми з Горошком попереджали Борчика, що треба бути уважним і обережним. І головне, золоте правило: нікуди, ніколи не йти з Незнайомцем! А Борчик *(плаче)* побачив цукерки, послухав Незнайомця і пішов за ним. І потрапив у мішок. А потім Горох сів в автомобіль і навіть не подивився, хто там сидить. От Незнайомець і вкрав їх!

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ: Ой-йой! Який кабанець нерозумний. А Горох, ніби й обачний, априпустився такої помилки. *(Дістає планшет.)* Кажеш, Незнайомець телефонував? Диктуй телефон Борчика.

КАМЕЛІЯ: Три жовті жолуді, один зелений і два коричневі.

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ: Так-так-так *(переглядає щось)* Ось! Є! То був дзвінок із темного лісу, з Болота Безвісті. Чекай мене у поліцейському відділку.

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.
Назвіть орфограми, які є в словах. Знайдіть дієслова, іменники,
прикметники.

астерої́дів
супершвидкі́сні
хале́пу
заба́вки
пі́жмурки
вто́млений
зестере́жливо

припусти́вся
екіпа́ж
пові́льна
па́ніка
заманю́є
зату́ляй
оберта́ється

Сьогодні

Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Прочитайте другу дію п'єси-казки.
- ❖ Яке враження справила на тебе друга дія п'єси?
- ❖ Дай характеристику кожному персонажу п'єси.

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Підручник С.. 125-131

Читати, скласти план
за I та II діями
прочитаної п'єси.

Роботи надсилайте на Нитан

Використані джерела:

<https://vsimpptx.com/calendars/calendar/ktp-4-klas-literaturne-chitannya-avtor-i-o-savchenko-ikrasucka>